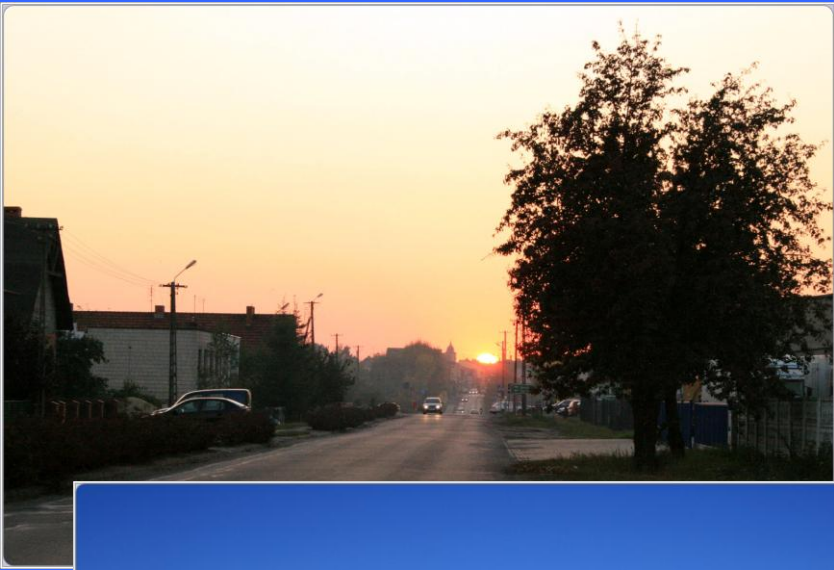

ROWEREM PO GMINIE KOSTRZYN

KOSTRZYN 2008

Zespół redakcyjny:

Uczniowie klas 3-6

Beata Andrzejczak

Julita Godziewska

Adam Grzelak

Danuta Jankowska

Danuta Jarząbek

Bogumiła Markiewicz

Kazimierz Matysek

Zdjęcia:

Julita Godziewska

Rysunki:

Danuta Gordziejczyk

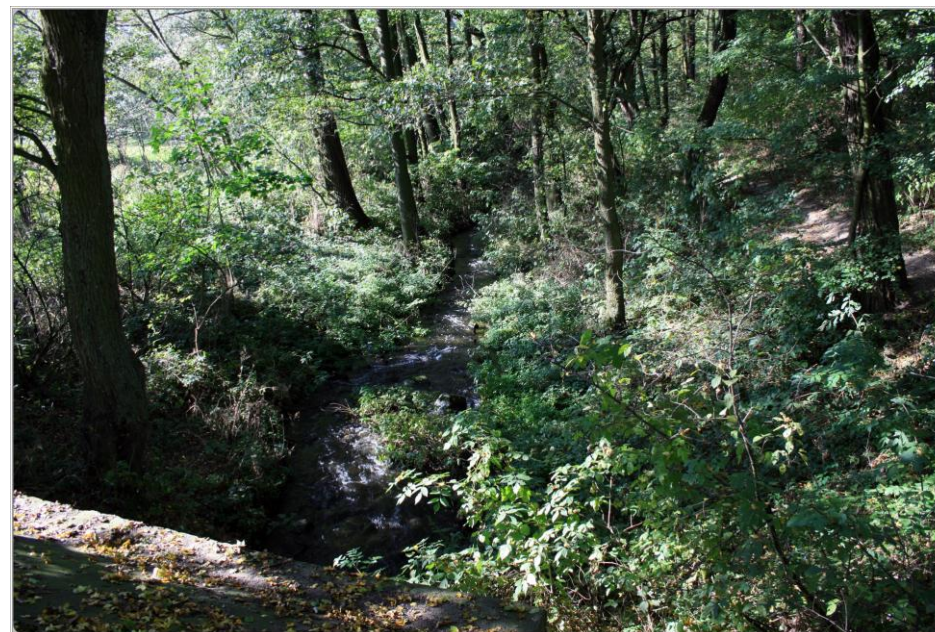
Wsparcie organizacyjne:

Danuta Adamska

Folder powstał w ramach rządowego programu „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych”.

„Bazantarnia” w Iwnie

Urocze zakątki nad Cybiną

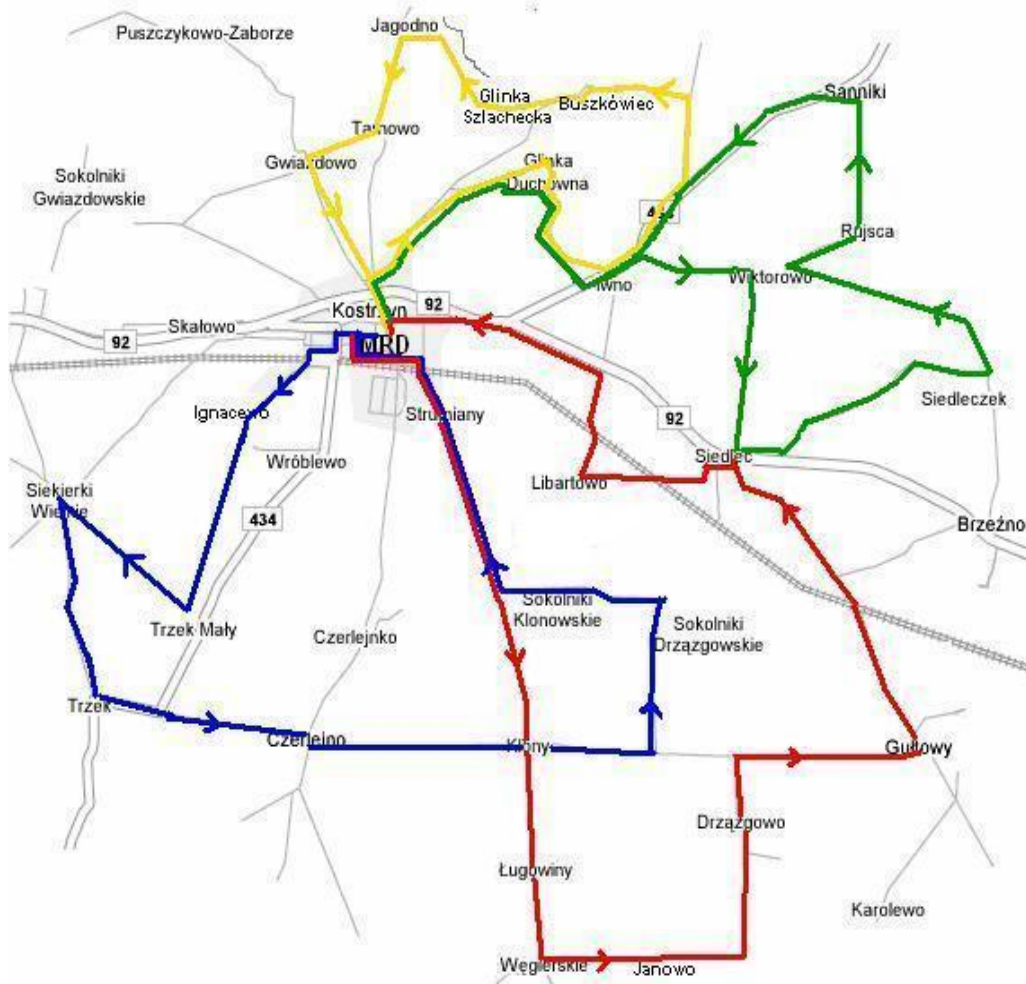
Spis treści:

- Wstęp
- Pisał tam Wilkoński...
- Odwiedzamy Ewarysta Estkowskiego w Drzążgowie
- Leśnymi drózkami do generała Prądyńskiego
- Uroczę zakątki nad Cybiną
- Zakończenie

ROWEREM PO GMINIE KOSTRZYN

KOSTRZYN 2008
Wydanie II

MRD – Miasteczko Ruchu Drogowego w Szkole Podstawowej w Kostrzynie

WSTĘP

Gmina Kostrzyn to wiele miejscowości o bogatej przeszłości i walorach krajobrazowych, rozmieszczonych na ponad 152 km². Często nie zdajemy sobie sprawy z historii znanych nam miejsc, mimo że o ślady przeszłości potykamy się niemalże co krok. Wypoczywając na łonie przyrody, nie zawsze dostrzegamy jej niepowtarzalne piękno. Może warto zwolnić, zatrzymać się na chwilę i przyjrzeć się bliżej NASZEJ MAŁEJ OJCZYŹNIE.

Prezentując nasz przewodnik „**Rowerem po gminie Kostrzyn**”, proponujemy kilka tras wycieczkowych, które można pokonać w dowolnym czasie, oczywiście na rowerze. To niezwykle rozpowszechniony i ekologiczny środek transportu, popularny zarówno wśród młodych jak i starszych. Nawet legendarny założyciel naszego miasta, rycerz Kostro, na pewno z przyjemnością przesiadłby się z konia na rower.

Dziś możemy śmiało sprzed szkoły, w której powstał ten przewodnik, wyruszyć na cztery strony świata. Wszystkie trasy rozpoczynamy z naszego Miasteczka Ruchu Drogowego. Zaproponowaliśmy cztery szlaki, które udokumentowaliśmy zdjęciami. Z pewnością zechcecie sami Państwo sprawdzić, czy oprócz tych pokazanych w przewodniku są jeszcze inne, równie ciekawe miejsca w naszej gminie. Szczerze do tego zachęcamy!

Oddajemy do Państwa rąk dzieło wieńczące nasz trud poszukiwania pięknych zakątków Ziemi Kostrzyńskiej. Przemierzyliśmy gminne terytorium wzdłuż i wszerz, po czym dokonaliśmy wyboru najatrakcyjniejszych krajobrazów i najciekawszych historycznie miejsc.

Tak więc na rowery i w drogę! Gwarantujemy wiele korzyści: kształtowanie wrażliwości na otaczające nas piękno, poznanie historii i teraźniejszości naszego środowiska, zdrowie i kondycję fizyczną, aktywne spędzanie wolnego czasu.

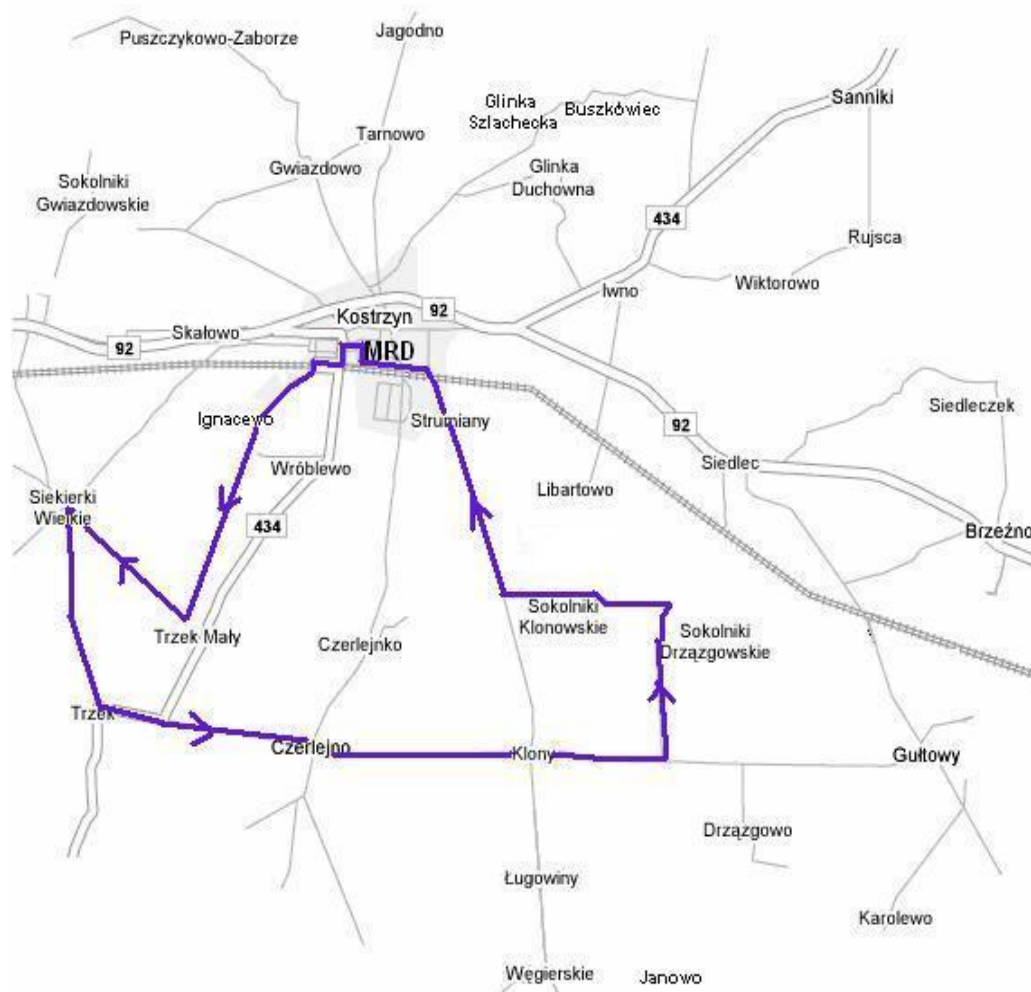
Mamy nadzieję, że rowerowa wycieczka po naszej gminie będzie dla Państwa fantastyczną przygodą.

*Uczniowie i Nauczyciele
Szkoły Podstawowej
im. E. Estkowskiego
w Kostrzynie*

I Trasa - niebieska

PISAŁ TAM WILKOŃSKI...

Kostrzyn – Trzek Mały – Siekierki Wielkie – Trzek Duży -Czerlejno - Klony – Sokolniki Drzązgowskie – Sokolniki Klonowskie – Strumiany – Kostrzyn

Z boiska Szkoły Podstawowej w Kostrzynie wyruszamy ulicą Warszawską w kierunku Ignacewa. Tam z prawej strony mijamy dawny dworek i dalej polną drogą dojeżdżamy do Trzeka Małego, by pospacerować wśród zieleni po wczesnośredniowiecznym grodzisku, zwanym potocznie „Szwedzkimi Okopami”. Drogą „Na Okopy” ruszamy do Siekierki Wielkich. W Siekierkach, na przykościelnym cmentarzu, znajduje się symboliczny pomnik Augusta Wilkońskiego, autora opowiadań satyrycznych „Ramoty i ramotki.”

*„Pisał tu Wilkoński
śmieszne swe utwory
dlatego w Siekierkach
śmiesznie do tej pory!”*

/Wł. Ścisłowski – „Rymy znad Cybiny”/

Ozdobą Siekierki jest drewniany kościółek z XVIII wieku. We wsi znajduje się również pomnik przyrody – głaz narzutowy, zlepioniec kwarcowy o obwodzie 290 cm. Do pomników przyrody zalicza się również okazały wiąz, który rośnie w Siekierkach Małych. Okoliczne pola kryją w sobie złoża gazu ziemnego. W Siekierkach dynamicznie rozwija się budownictwo jednorodzinne.

Z wioski udajemy się drogą asfaltową przez Trzek Duży do Czerlejna. Tutaj, w centrum wsi, jest drewniany osiemnastowieczny kościół kryty gontem. Po przeciwnej stronie widać pałacyk myśliwski z początku XX wieku, w którym do 1994 roku mieściła się szkoła podstawowa. Obecnie dzieci uczą się w nowoczesnym budynku z salą gimnastyczną. Nieopodal jest rozległy plac zabaw i tu możemy odpocząć przed dalszą wędrówką. W południowej części wsi stoi wiatrak – koźlak. Tuż obok znajduje się murowany krzyż wzniesiony w 2003 roku. Jest on wierną repliką zniszczonego w 1940 roku przez okupanta hitlerowskiego. Jego szczątki przez 62 lata były przechowywane pod wiatrakiem.

Z wioski wyjeżdżamy w kierunku wschodnim przez Klony, gdzie mijamy park z dwoma stawami. Kierujemy się do Sokolnik Drzązgowskich. Na okolicznych łąkach znajduje się źródło Męciny. Jest to lewobrzeżny dopływ Kopli, o długości 20,8 km. Polnymi drogami przez Sokolniki Klonowskie i Strumiany wracamy do Kostrzyna.

Plac zabaw i kościół w Siekierkach

Na „Szwedzkich Okopach”

Dawny pałacyk myśliwski w Czerlejn

Przed kościołem w Czerlejn

gościł tu Julian Ursyn Niemcewicz. Zachęcamy do spaceru po starannie utrzymanym parku . Duże wrażenie robią okazałe platany, modrzewie i limby. Stąd około 1 kilometra w kierunku północno-wschodnim, na łące „Wielkiej Pańskiej”, jest grodzisko wczesnośredniowieczne zwane „Zwągródek”.

Po odpoczynku udajemy się w drogę powrotną przez Siedlec i Libartowo do Kostrzyna.

Kościół w Gułtowach

Obelisk ku pamięci Ewarysta Estkowskiego w Drżągowie

Pałac w Gułtowach

Droga z Kostrzyna do Gwiazdowa

W parku w Gułtowach

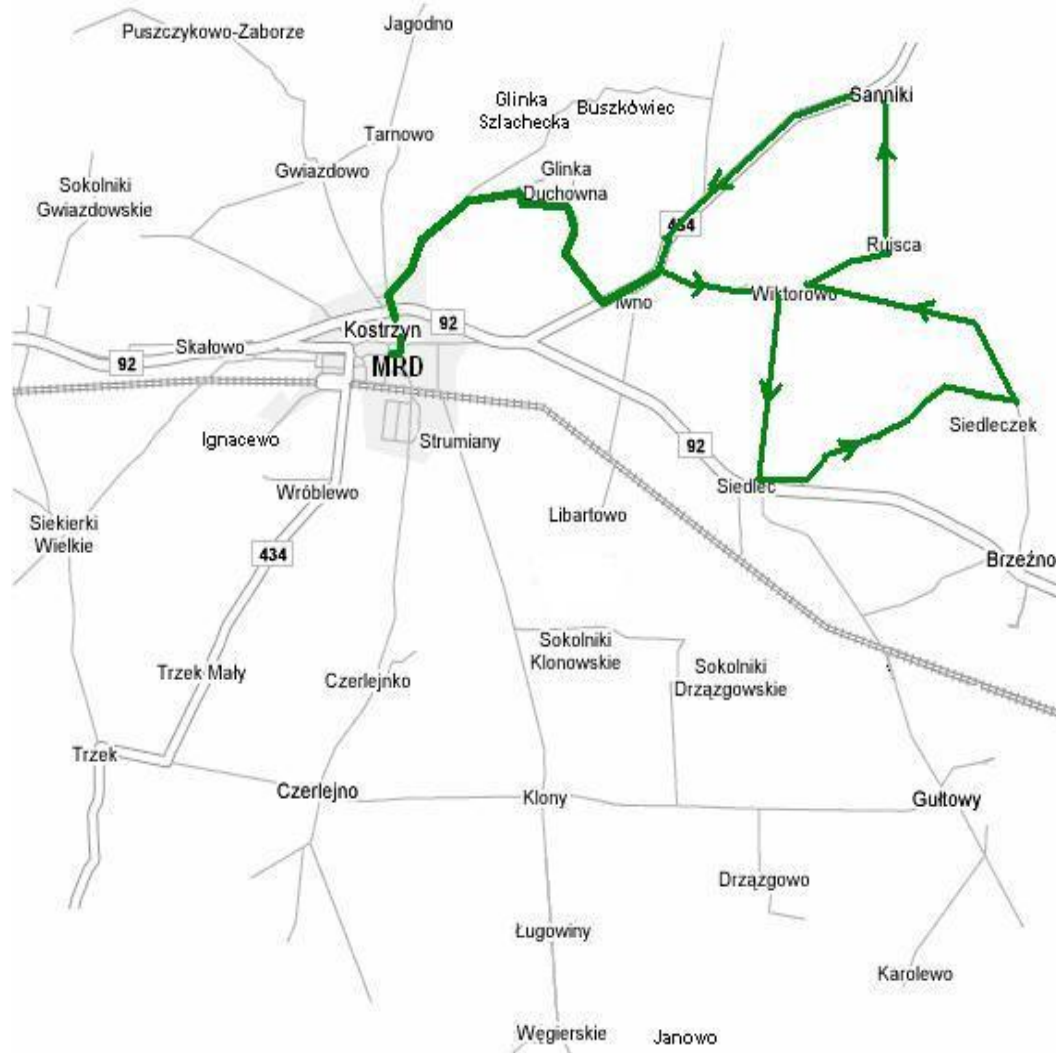
Aleja kasztanowa (droga z Cegielni do Iwna)

Stawy hodowlane przy drodze z Iwna do Wiktorowa

III Trasa – zielona

LEŚNYMI DRÓŻKAMI DO GENERAŁA PRĄDZYŃSKIEGO

Kostrzyn – Wiktorowo – Siedlec – Siedleczek – Leśna Grobla – Rujśca – Sanniki – Kostrzyn

Kolejną trasę rozpoczynamy również ze Szkoły Podstawowej w Kostrzynie. Ulicą Mickiewicza, przez tunel, jedziemy do Glinki Duchownej. Dojeżdżamy do szosy Kostrzyn – Gniezno, mijamy Iwno i za wsią skręcamy w stronę Wiktorowa. Zatrzymajmy się na chwilę przy stawach rybnych. O każdej porze roku rozciąga się tu malowniczy widok, dając wytchnienie naszym zmęczonym oczom.

Dalej podążamy do Siedlca położonego na wschód od Kostrzyna. Nad brzegiem dawnego jeziora góruje nad wsią późnobarokowy kościół z XVIII wieku. Dawniej, w odległości 300m na zachód od kościoła, na wyspie wśród bagien, znajdowało się grodzisko stożkowate, a na nim porośnięte trawą czternastowieczne ruiny zamczku Grzymalitów Siedleckich, dawnych właścicieli wsi.

*„W starym Siedlcu grodzisko jest stare,
tylko ono zostało po latach.
Dziś wokół są tylko moczary,
tamte dzieje miniony czas zatarał.”*

/Wł. Ściśłowski - „Rymy znad Cybiny”/

Niedaleko stąd, w pobliżu wsi Brzeźno, znajduje się najwyższe wzniesienie w gminie – 134m.n.p.m., a my polnymi drogami i leśnymi duktami jedziemy przez Siedleczek, Leśną Groblę i Rujścę do Sannik. Po drodze podziwiamy ciekawy krajobraz leśny, a miejscami śródleśne łąki. Spotykamy tu urozmaicony drzewostan, a pomiędzy Leśną Groblą i Rujścą występują lasy wodochronne. W tutejszych lasach, tak jak i w całej gminie, żyją jelenie, danielce, sarny i dziki. Z drapieżników występują m.in. lisy, borsuki i kuny. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to zające, króliki i jeże. Naszą wędrówkę umila śpiew wielu gatunków ptaków.

Pierwsze wzmianki o wsi Sanniki pochodzą z początku XIII wieku. W 1792 roku, w nieistniejącym już dworku, przyszedł na świat generał Ignacy Prądzyński – wybitny strateg, uczestnik powstania listopadowego i budowniczy Kanału Augustowskiego. Na murowanym ogrodzeniu znajduje się tablica upamiętniająca miejsce urodzenia generała.

*„To stąd Prądzyński przez życie ruszył,
wszystkie przeszkody przez życie łamał
do Augustowa dotarł, do głuszy,
by Augustowski zbudować Kanał!”*

/Wł. Ściśłowski – „Rymy znad Cybiny”/

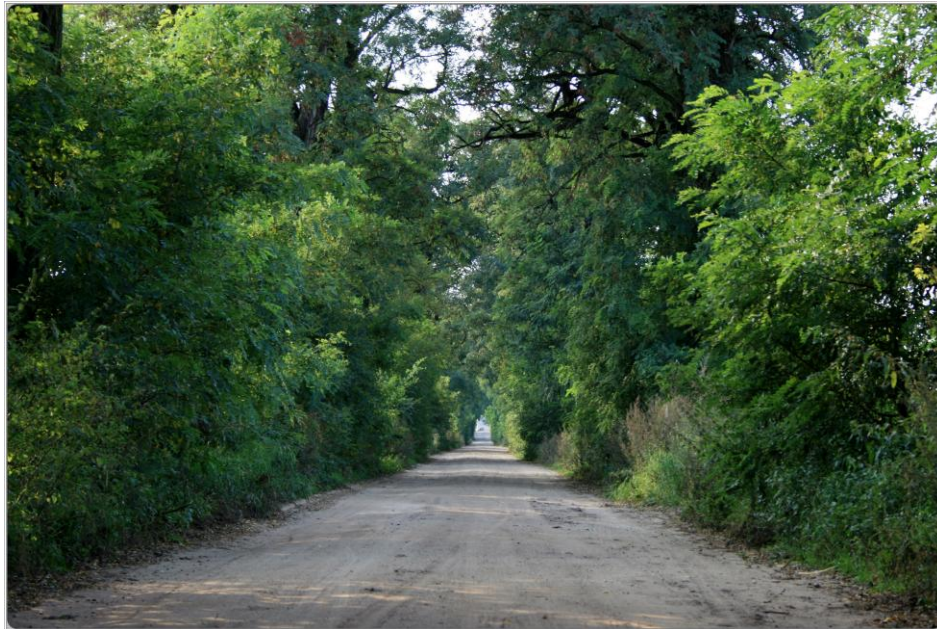
W okolicy Sannik znajduje się kopalnia kruszywa budowlanego. Droga asfaltową przez Iwno i Glinkę Duchowną wracamy do Kostrzyna.

Pałac w Siedlcu

Tablica w Sannikach upamiętniająca miejsce urodzin gen. Prądzyńskiego

Droga w okolicach Siedlca

Okolice Siedleczka

IV Trasa (żółta)

UROCZE ZAKĄTKI NAD CYBINĄ

Kostrzyn – Glinka Duchowna – Iwno – Chorzałki – Buszkówiec – Glinka Szlachecka – Jagodno – Tarnowo – Gwiazdowo – Kostrzyn

Wyruszamy z Kostrzyna. Jedziemy ulicą Mickiewicza i tunelem pod trasą szybkiego ruchu kierujemy się do Glinki Duchownej. W tych okolicach występuje surowiec potrzebny do wyrobu ceramiki budowlanej. Połą drogą dojeżdżamy do cegielni i aleją obsadzoną kasztanowcami podążamy w kierunku Iwna. Po lewej stronie szosy, na wzgórzu, widnieje barokowy kościół z XVIII w.

Iwno to wieś położona w pagórkowatym terenie. Nazwa miejscowości pochodzi od wierzby iwy. Od XIX wieku właścicielem był ród Mielżyńskich. Ignacy Mielżyński to zasłużony dowódca w powstaniu wielkopolskim.

Warto także zwiedzić stadninę koni oraz największy w gminie osiemnastowieczny park krajobrazowy z urozmaiconym drzewostanem. Rosną tu m.in. kasztanowce, lipy, klony, wiąz i jesiony. Za pomniki przyrody uznane są tu dwa drzewa: platan klonolistny i jesion wyniosły. W parku podziwiać można neorenesansowy pałac z pierwszej połowy XIX w.

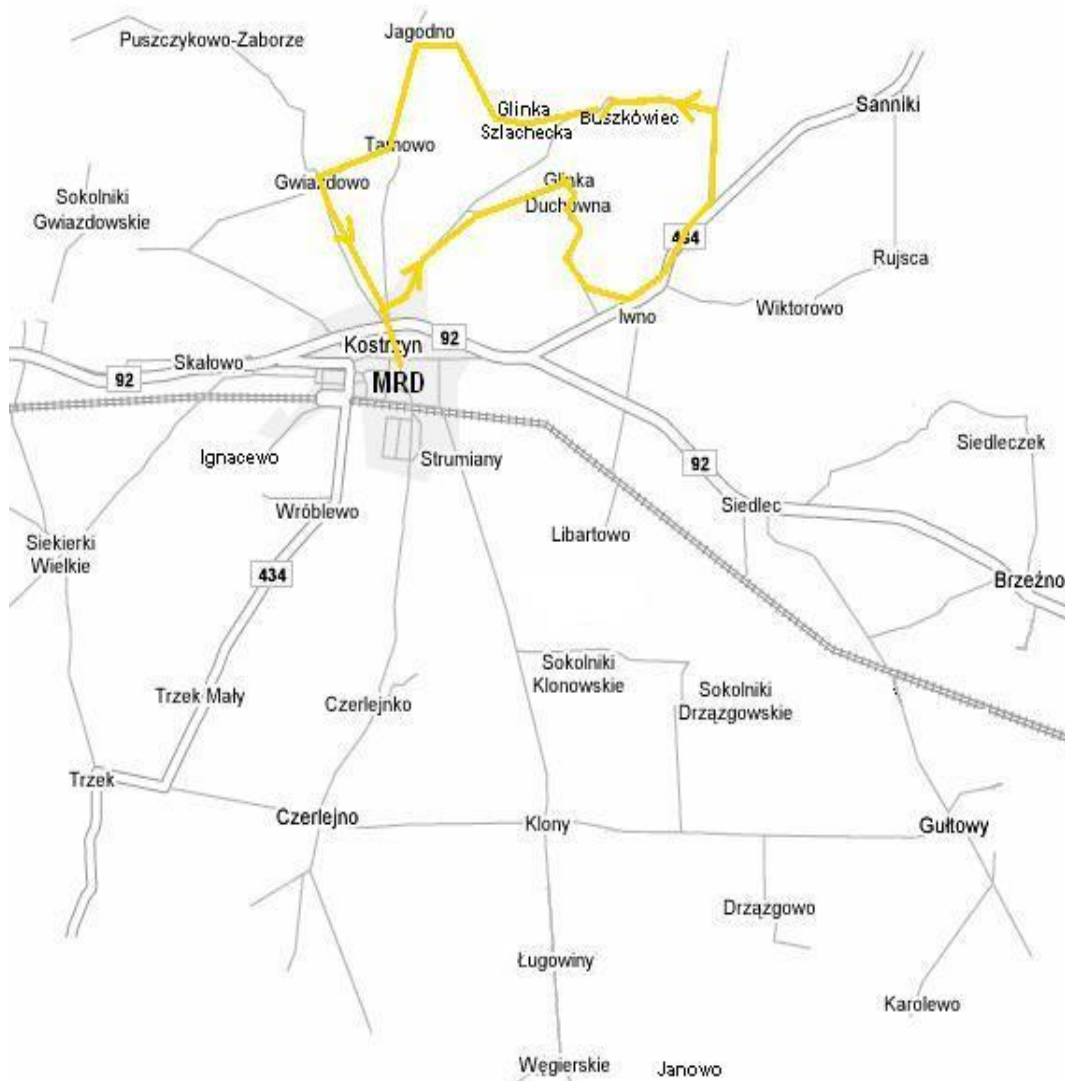
*„Jezioro w Iwnie
mieni się dziwnie
i szumią iwy.
Kto w nim odszuka
choć jeden dukat –
będzie szczęśliwy!”*

/Wł. Ścisłowski – „Rymy znad Cybiny”/

Na zachodniej części jeziora położonego przy parku widać wysepkę z dużym grodziskiem stożkowatym. Iwno to doskonałe miejsce dla wędkarzy. Proponujemy dłuższy spacer po parku i wokół stawu. Idąc groblą oddzielającą staw Deszczownia od jeziora, w porze letniej można dostrzec grązel żółty i grzybień biały potocznie zwany lilią wodną.

Wyjeżdżając z Iwna, warto zatrzymać się przy bażantarni, gdzie hodowane są bażanty. Przy odrobinie szczęścia można je, podobnie jak kuropatwy, spotkać na polach naszej gminy.

Jedziemy dalej przez Chorzałki do Buszkówca. Przejeżdżamy mostkiem nad Cybiną i kierujemy się do Glinki Szlacheckiej, gdzie w starym budynku dawnej szkoły mieści się galeria „Dom nad Cybiną”. Ścieżką wśród pól i łąk dojeżdżamy w okolice Jagodna.

*„Aż spod Iwna sobie płynę,
płynę sobie od Kostrzyna,
łąki schodzą w mą dolinę,
a nazywam się Cybina.”*

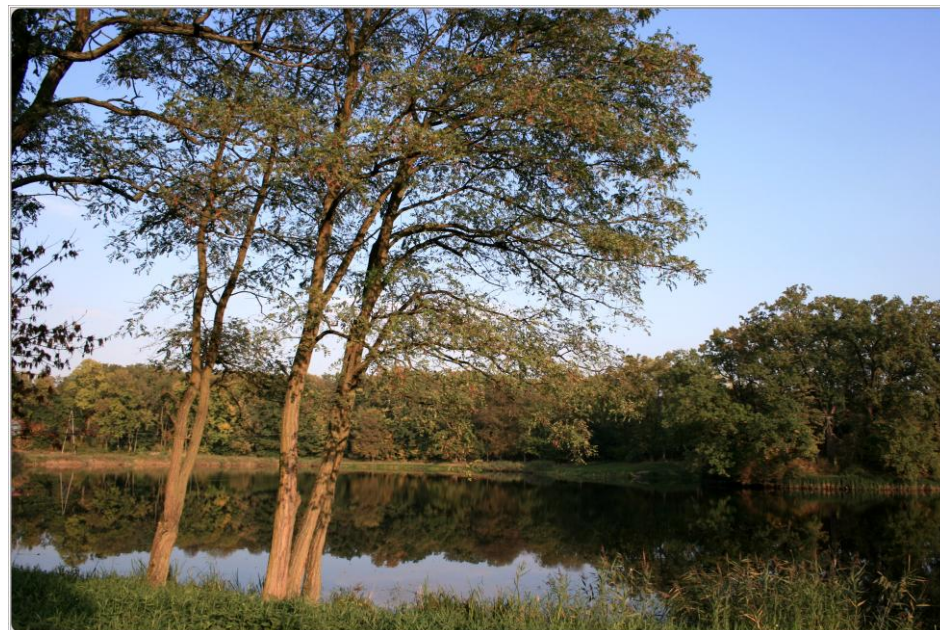
/Wł. Ścisłowski – Rymy znad Cybiny/

Podziwiamy urokliwy, pagórkowaty krajobraz Doliny Cybiny. Cybina to najdłuższa rzeka przepływająca przez naszą gminę o długości całkowitej 43 km. Jest prawobrzeżnym dopływem Warty i stanowi naturalny ciąg ekologiczny. W uznaniu za kompleksowe rozwiązanie problemów ochrony środowiska dorzecza rzeki Cybiny, w 2003 roku gmina Kostrzyn otrzymała wyróżnienie ministra ochrony środowiska w konkursie Lider Polskiej Ekologii.

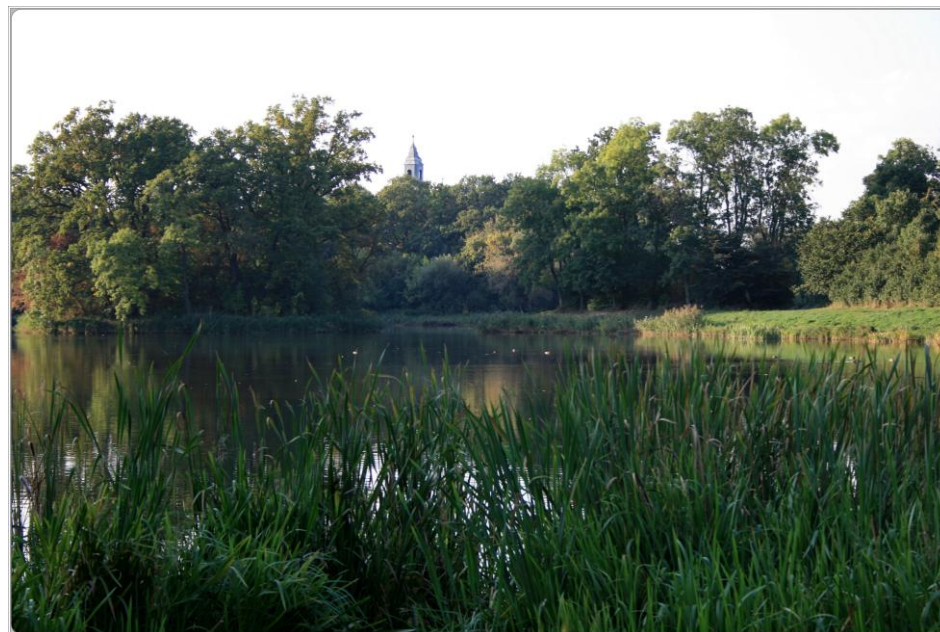
Udajemy się w dalszą wędrówkę do Gwiazdowa. Przejeżdżając przez Tarnowo, na wysokości parku, zobaczymy ciekawy dworek, w którym kiedyś bywali Hipolit Cegielski i Karol Marcinkowski, a w Gwiazdowie, w starym parku wśród klonów, dębów, lip i jesionów, wiosenną porą podziwiać można dywany przebiśniegów. To największe stanowisko tych kwiatów w gminie. Na okolicznych polach i łąkach żerują przelatujące wiosną i jesienią stada gęsi gęgawej.

Niedaleko Gwiazdowa ma swoje źródło rzeka Kopla (Kopel). Jest to prawy dopływ Warty o długości 30,2 km. Kopla płynie również m. in. przez Skałowo, dokąd można pojechać drogą z Gwiazdowa.

My, zgodnie z wytyczoną trasą, malowniczą pradoliną polodowcową wśród pól, łąk i plantacji roślin, podążamy do Kostrzyna.

Złota polska jesień w parku w Iwnie

W parku w Iwnie (nad Deszczownią)

ZAKOŃCZENIE

Zadaniem przewodnika jest zachęcenie Państwa do poznania okolic Kostrzyna. Propozycja pokonywania tras rowerem wynika między innymi z powszechności i łatwego dostępu do tego środka lokomocji. Wyboru trasy każdy z Państwa może dokonać dowolnie, zgodnie z kondycją i zainteresowaniem. Sugerowane przez nas szlaki niekoniecznie należy pokonać w całości. Rozglądając się po okolicy i ciesząc oczy widokami, możecie Państwo trasy te skrócić bądź wydłużyć. W każdym przypadku wędrówki zaproponowanymi szlakami będą dla nas sygnałem, iż praca nad przewodnikiem zakończyła się sukcesem.

W publikacji przedstawiamy głównie osobliwości przyrodnicze i zabytki wielu miejscowości, z pominięciem samego Kostrzyna. Chcielibyśmy choć trochę przybliżyć nasze miasto.

Kostrzyn jest jednym z najstarszych miast Wielkopolski. Początki osadnictwa tkwią w zamierzchłej przeszłości. Jak niesie wieść, nasza miejscowość wzięła swą nazwę od legendarnego rycerza Kostro, który podobno miał tu swoje włości i otrzymał przywilej założenia osady pod nazwą Kostrzyn. Źródła pisane wspominają o Kostrzynie po raz pierwszy u schyłku XII stulecia. W 1251r. książę Przemysław I nadał mu prawa miejskie. Od tamtego wydarzenia, czyli założenia Kostrzyna, minęło sporo czasu. Ślady historii odnajdziemy w pomnikach i zabudowie. W Kostrzynie jest średniowieczny układ urbanistyczny starego miasta z kamieniczkami z XVIII i z przełomu XIX i XX wieku, późnogotycki kościół parafialny wraz z dzwonnica.

Dzisiaj Kostrzyn to ciągle zmieniające się miasteczko. Można tu narzekać na brak atrakcji, ale można też pochwalić się niepowtarzalnymi zakątkami, zaskoczyć historiami przypisywanymi różnym obiektom i miejscom. W zależności od gamy zainteresowań, każdy znaleźć tu może coś dla siebie.

Kostrzyn ciągle się rozrasta. Powstają nie tylko domy mieszkalne. W ostatnich latach bardzo intensywnie rozbudowują się firmy. Coraz atrakcyjniej możemy spędzić wolne chwile, uczestnicząc między innymi w organizowanych przez władze miejskie imprezach kulturalnych. Corocznie podczas dni Kostrzyna odbywa się Kurdesz Kasztelański, który kończy się „Biesiadą Humorystów”.

Rycerz Kostro nie miałby pewnie zastrzeżeń, aby przenieść się do naszych czasów i rowerem przemierzyć okolice. Czy byłby dumny z tego, czemu dał początek?

Pewni, że atrakcje związane z rowerowym rajdem po okolicy przyniosą Państwu wiele wrażeń, decyzje wyboru tras pozostawiamy w Waszych rękach.

Życzymy przyjemności i szerokiej drogi!!!

Kostrzyński Rynek

Do zobaczenia na trasie!